

DECLARATION

I do hereby declare that the thesis **SANUBHAI SHARMAKA GADYARACHANAMA VYANGYA CHETANA** has been prepared by me under the able supervision of Dr. Mohan Prasad Dahal, Retired Professor, Department of Nepali, University of North Bengal. No part of this thesis has been submitted for the award of any degree, diploma or fellowship in any other universities, institutions or organizations.

Kalyani Sharma

Kalyani Sharma

Research Scholar

Registration No. Ph.D/Nep. (1170)/3356/R-2017

Re-registration No. Ph.D/Nep. (1170)/1119/R-2019

Department of Nepali

University of North Bengal

P/O NBU Campus

Darjeeling- 734013

West Bengal

Date:

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

ACCREDITED BY NAAC WITH GRADE B++

समानो मन्त्रः समितिः समानी

DEPARTMENT OF NEPALI

Raja Rammohanpur Dist. Darjeeling- 734013

Ref. No. Nep

Date:

CERTIFICATE

I certify that Kalyani Sharma has prepared the thesis entitled **SANUBHAI SHARMAKA GADYARACHANAMA VYANGYA CHETANA** for the award of Ph.D degree of the University of North Bengal, under my guidance. She has carried out the work at the Department of Nepali, University of North Bengal.

Prof. Mohan Prasad Dahal
Department of Nepali
University of North Bengal
Raja Rammohanpur
Dist. Darjeeling, Pin- 734013

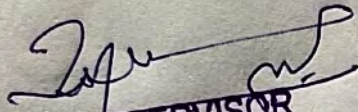
Date: **SUPERVISOR**
Department of Nepali
University of North Bengal

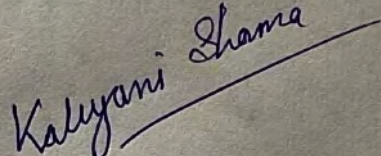
Ouriginal
by Turnitin

Document Information

Analyzed document	Kalyani Sharma_Nepali.pdf (D157072546)
Submitted	1/27/2023 6:35:00 AM
Submitted by	University of North Bengal
Submitter email	nbuplg@nbu.ac.in
Similarity	0%
Analysis address	nbuplg.nbu@analysis.arkund.com

Sources included in the report

SUPERVISOR
Department of Nepali
University of North Bengal

Kalyani Sharma

कृतज्ञता ज्ञापन

प्रस्तुत शोधप्रबन्धको विषय चयन, प्रारूप गठनदेखि अध्ययन अन्वेषणका क्रमका हरेक सोपानहरूमा मलाई सस्नेह परामर्श दिनुहुने तथा विश्वविद्यालयीय नियमानुसार निर्देशन प्रदान गर्नुहुने एवम् म अल्मलिएका समयमा हरेक क्षण सहयोग र सुझाव प्रदान गर्नुहुने परमादरणीय गुरुवर डा मोहन प्रसाद दाहाल, प्राध्यापक, नेपाली विभाग, उत्तर बङ्ग विश्वविद्यालयप्रति म आन्तरिक हृदयबाट आभार प्रकट गर्दछु।

प्रत्येकपल्ट भेट हुँदा उत्साह र प्रेरणा प्रदान गर्नुहुने मेरा श्रद्धेय गुरु डा घनश्याम नेपाल, प्राध्यापक, नेपाली विभागलाई विशेष धन्यवाद दिँदछु। आदरणीय गुरु डा पुष्कर पराजुली, सहायक प्राध्यापक, नेपाली विभागले भेट्दा जहिले झकझक्याइरहनु भएकाले शोधकार्य सफलतापूर्वक समापन भएको विषय यहाँ व्यक्त गर्दछु। यसैलै यहाँलाई पनि म विशेष धन्यवाद दिँदछु। यसरी नै गुरु डा कृष्णराज घतानी, प्राध्यापक, नेपाली विभागले जहिले भेटहुँदा कार्यप्रति जिज्ञासा प्रकट गर्दै प्रेरणा प्रदान गर्नुभएकाले यहाँप्रति पनि म कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। समय-समयमा झर्को नमानी सोधेका प्रश्नहरूलाई सस्नेह उत्तर दिनुहुने एवम् प्रत्येक समस्या समाधान हेतु सुझाव एवम् प्रेरणा दिनुहुने श्रद्धेय दाजु डा डप छिरिड लेप्चा, सहायक प्राध्यापक नेपाली विभागलाई म आन्तरिक हृदयबाट कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। यसरी नै श्रद्धेय दिदी सहायक प्राध्यापक श्रीमती कृष्णमाया मगरले सोधेका प्रश्नहरूको समाधान अनि विभिन्न सुझावहरू दिएर सहयोग गर्नु भएकाले यहाँलाई पनि मेरो अन्तरमनबाट धन्यवाद टक्राउँदछु।

सामग्री-सङ्कलनका कार्यमा पुराना पत्र-पत्रिका, सन्दर्भ पुस्तकादि उपलब्ध गराई मलाई अन्वेषण कार्यमा सहयोग एवम् सल्लाह प्रदान गर्नु हुने काशी हिन्दु विश्वविद्यालयको भारतीय भाषा विभाग अन्तर्गत नेपाली प्रभागका अति आदरणीय प्राध्यापक डा दिवाकर प्रधानप्रति म अन्तरमनबाट धन्यवाद दिँदछु। बनारसमा अनेक समस्याका चपेटमा त्यहाँको परिवेश विषयमा जानकारी दिएर सहयोग गर्नुहुने तत्कालीन काशी हिन्दु विश्वविद्यालयमा कार्यरत एवम् वर्तमानमा उत्तर बङ्ग विश्वविद्यालय, नेपाली विभागका विभागाध्यक्ष, प्राध्यापक डा सञ्जय राईलाई पनि म आन्तरिक हृदयबाट धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

त्रिभुवन विश्वविद्यालयको पुस्तकालय भ्रमण गर्ने क्रममा काठमाण्डौमा भेट हुनुभएर मलाई सस्नेह जानकारी एवम् प्रेरणा दिएर सहयोग गर्नुहुने अति आदरणीय गुरु प्रोफेसर चुडामणि बन्धुलाई पनि म धन्यवाद नदिई रहन सकिदना शोधविषय सम्बन्धी घरमै बोलाएर सस्नेह सम्पूर्ण विषयलाई खोलेर बुझाइ छर्लङ्ग बनाइ दिनुहुने आदरणीय गुरु प्रोफेसर राजेन्द्र सुवेदीप्रति पनि म कृतकृत भएको व्यक्त गर्दछु।

सोधिएका प्रश्नहरूलाई झर्को नमानी उत्तर दिनुहुने एवम् कार्यलाई अघाडि बढाउन प्रेरणा प्रदान गर्नुहुने आदरणीय गुरु डा बलराम पाण्डे सहायक प्राध्यापक, सिक्किम विश्वविद्यालयप्रति पनि म कृतार्थ भएको व्यक्त गर्दछु। मेरा प्रत्येक जिज्ञासाको सस्नेह उत्तर दिएर मलाई प्रत्येक समय सहयोग गर्नुहुने अति आदरणीय दाजु श्री राजीव विश्वकर्मा, शोधार्थी, उत्तर बङ्ग विश्वविद्यालयप्रति पनि म आन्तरिक हृदयबाट कृतकृत भएको व्यक्त गर्दछु।

मेरा शोधनायक स्व. सानुभाइ शर्माकी धर्मपत्नी श्रीमती पूर्णिमा शर्माले अनेक व्यस्ततामा रहेर पनि मेरा जिज्ञासा समाधानार्थ झर्को नमानी समय एवम् विभिन्न सामग्रीहरू जुटाइदिनु भएकोमा धेरै धन्यवाद दिँदछु।

यस शोधकार्यमा प्रयोग गरिएका पुस्तकालय— काशी हिन्दु विश्वविद्यालयको केन्द्रिय ग्रन्थालय, विभागीय पुस्तकालय, काठमाण्डौको त्रिभुवन विश्वविद्यालयको पुस्तकालय, नेपाल राज्य प्रज्ञा प्रतिष्ठानको पुस्तकालय, उत्तर बङ्ग विश्वविद्यालयको पुस्तकालय, सिक्किम विश्वविद्यालयको पुस्तकालय, नेपाली साहित्य परिषद, सिक्किमको पुस्तकालय तथा अन्यान्य व्यक्तिगत पुस्तकालय र त्यसका व्यवस्थापकहरूप्रति हृदयको कुनाबाट नै धेरै धन्यवाद टक्राउँदछु।

यस शोधकार्यमा कतिपय सुझाव तथा सप्रेम प्रेरणा दिनुहुने मेरी अतिआदरणीय गुरुमा डा पुष्प शर्मा, प्रोफेसर, सिक्किम विश्वविद्यालय प्रति पनि म कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। यसै क्रममा निरन्तर प्रेरणा एवम् सुझावका शब्दहरू दिएर मलाई सप्रेम सहयोग गर्नुहुने आदरणीय गुरुमा डा कविता लामा प्रोफेसर सिक्किम विश्वविद्यालयप्रति पनि म कृतकृत भएको व्यक्त गर्दछु। निरन्तर काम छिटो गर भन्दै मलाई कार्य गर्न हतार लगाउनुहुने मेरी आदरणीय गुरुमा डा गीता निरौला, सहायक प्राध्यापक, नरबहादुर भण्डारी डिग्री कलेजप्रति पनि म धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

यस शोधकार्यमा प्रत्यक्ष एवम् परोक्ष रूपमा उपयोग गरिएका विविध ग्रन्थ र तिनका रचयिताहरूप्रति पनि म कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु जसको सहयोगले यो शोधकार्य पूर्ण हुनसक्यो।

बनारसका गल्ली-गल्लीका पुस्तक पसल घुमेर कठीन कार्यलाई सुगम बनाइ सहयोग गर्नुहुने अति प्रिय संगीत विभागका विद्यार्थी भाइहरू अर्पण, श्रवण, विशाल र रञ्जितलाई पनि म धेरै धन्यवाद दिँदछु।

मलाई सदैव निस्वार्थ सुझाव, आशिर्वाद एवम् प्रेरणा दिनुहुने अनि झट्टै सकिहाल भनेर हतार लगाउनु हुने मेरा श्रद्धेय बाबा श्री चक्रपाणि शर्मालाई म अनेक माया तथा कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। सदैव आशिर्वाद र ममता बर्साउनु भइ 'सबै काम छोडिदे म गर्छु' भन्दै मेरो कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनुहुने मेरी परम पुजनीय आमा श्रीमती सावित्रा शर्माप्रति म अन्तर मनले धन्यवाद एवम् अनन्त माया व्यक्त गर्दछु।

जस्को सहयोग बिना यो कार्य सफल हुने थिएन, शोधकार्यलाई आफ्नै झैं सम्झेर प्रत्येक समस्याको सहजै समाधान दिएर निरन्तर प्रेरणा, प्रेम एवम् सहयोग दिनुहुने मेरा जीवनसङ्गी श्री राजेन्द्र कुमार शर्मालाई अन्तरमनको कुनाबाट अनेक माया एवम् धन्यवाद दिँदछु। आफ्नो बालसुलभ क्रियालाई पर राख्न बाध्य बनेको मेरो प्रिय छोरो आर्यभलाई पनि धेरै आशिर्वाद लगायत धेरै माया व्यक्त गर्दछु। मेरा बुबा (ससुरा बाबा)-आदरणीय श्री दिल्लीप्रसाद शर्माले 'कहिले सकिन्छ तिम्रो पढाइ?' भन्दै निरन्तर झक्झकाउनु भइ प्रेरणा एवम् आशिर्वाद दिनुभएकामा म वहाँप्रति पनि कृतज्ञ नभइ रहन सकिदना यसरी नै सम्पूर्ण परिवार जस्ले प्रेम, सहयोग एवम् पढ्ने क्रममा कतिपय जिम्मेवारीबाट मुक्त गरिदिएकामा सम्पूर्ण पारिवारका सदस्यहरूप्रति एकमुष्टमा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

यस शोधकार्यमा प्रत्यक्ष एवम् परोक्ष रूपमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने मेरा सम्पूर्ण मित्रगण एवम् हितैषीजनप्रति म कृतकृत भइ धन्यवाद दिँदछु।

Kalyani Sharma
कल्याणी शर्मा

शोधार्थी

उत्तर बङ्ग विश्वविद्यालय

सङ्क्षिप्त शब्द

ई	-	ईस्वी सन्
वि सं	-	विक्रम सम्वत्
पृ	-	पृष्ठ
सं	-	संस्करण
ने रा प्र प्र	-	नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान
डा	-	डाक्टर
प्रो	-	प्रोफेसर
दो	-	दोस्रो
चौ	-	चौथो
पाँ	-	पाँचौ
छै	-	छैटौँ
प्रा लि	-	प्राइभेट लिमिटेड्
को लि	-	कोर्पोरेसन लिमिटेड्
विकि (Wiki)	-	विकिपिडिया
स्व	-	स्वर्गीय
का हि वि वि	-	काशी हिन्दु विश्वविद्यालय
त्रि वि वि	-	त्रिभुवन विश्वविद्यालय
उ ब वि वि	-	उत्तर बङ्ग विश्वविद्यालय